

Економіка

УДК 338.124.4:658.155:519.86

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17278320>

**Стратегічні драйвери мобілізації інвестиційного потенціалу України в умовах
воєнного протистояння та посткризової реконструкції**

Камінський Любомир-Роман Юрійович

аспірант, ЗВО «Львівський університет бізнесу та права»

м. Львів, вул. Кульпарківська, 99

<https://orcid.org/0009-0009-5002-8734>

Прийнято: 15.09.2025 | Опубліковано: 30.09.2025

Анотація: Статтю присвячено дослідженню стратегічних драйверів мобілізації інвестиційного потенціалу України в умовах воєнного протистояння та посткризової реконструкції. Мета роботи полягає у визначенні ключових інституційних, фінансових, технологічних і гео економічних чинників, що забезпечують залучення внутрішнього й зовнішнього капіталу в процес відновлення економіки. Здійснено комплексний аналіз структурних трансформацій національного господарства, реформ державно-приватного партнерства, розвитку оборонно-промислового комплексу, децентралізації, цифровізації управління та інтеграції до європейського економічного простору. Обґрунтовано, що воєнна економіка України набула рис інноваційно-інвестиційної системи, у якій оборонна індустрія, цифрові платформи та міжнародні партнерства виступають провідними чинниками стійкості.

У результаті дослідження встановлено, що інституційна архітектоніка держави суттєво змінилася завдяки створенню антикорупційної інфраструктури, зміцненню місцевого самоврядування та впровадженню відкритих електронних систем управління. Реформа державно-приватного партнерства (закон № 7508, 2024 р.) відкрила нові можливості для залучення приватного капіталу в інфраструктурні, освітні та оборонні проєкти. Показано, що воєнно-економічна адаптація стимулювала зростання оборонної промисловості, збільшення частки dual-use технологій і формування інноваційної екосистеми на базі платформи Bravel. Паралельно розгортаються процеси посткризової реконструкції, які охоплюють енергетику, транспорт, промисловість і телекомунікації, забезпечуючи умови для довгострокового зростання.

Окрему увагу приділено розвитку цифрових механізмів управління відбудовою – платформі DREAM, системам Prozorro та «Дія», що забезпечують прозорість розподілу коштів і підвищують довіру інвесторів. З'ясовано, що геоекономічні переваги України, зокрема стратегічне розташування між ЄС і Чорним морем та значні запаси критичних сировинних матеріалів, посилюють її роль як центру зеленого енергетичного переходу Європи. У підсумку доведено, що мобілізація інвестиційного потенціалу України можлива лише за умов поєднання інституційної стабільності, антикорупційних реформ, цифрової відкритості та міжнародної кооперації, які формують цілісну модель економічної стійкості в умовах війни й післявоєнного розвитку.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, державно-приватне партнерство, післявоєнна реконструкція, воєнно-економічна адаптація, цифрова трансформація, інституційна стійкість.

Strategic Drivers of Mobilizing Ukraine's Investment Potential under Conditions of Wartime Confrontation and Post-Crisis Reconstruction

Kaminskyi Liubomyr-Roman Yuriiovych

Postgraduate Student, Lviv University of Business and Law

Lviv, 99 Kulparkivska Street

<https://orcid.org/0009-0009-5002-8734>

Abstract. The article examines the strategic drivers of mobilizing Ukraine's investment potential under conditions of wartime confrontation and post-crisis reconstruction. The purpose of the study is to identify the key institutional, financial, technological, and geo-economic factors that ensure the attraction of domestic and foreign capital to the process of national economic recovery. A comprehensive analysis of the structural transformation of the national economy, public-private partnership reforms, the development of the defense-industrial complex, decentralization, digital governance, and integration into the European economic space has been conducted. It is substantiated that Ukraine's wartime economy has acquired the features of an innovation-oriented investment system in which the defense industry, digital platforms, and international partnerships act as major drivers of resilience.

The research finds that the institutional architecture of the state has undergone significant changes through the establishment of an independent anti-corruption infrastructure, the strengthening of local self-government, and the introduction of transparent electronic governance systems. The reform of public-private partnerships (Law No. 7508, 2024) opened new opportunities for attracting private capital to infrastructure, education, and defense projects. It is shown that wartime economic adaptation has stimulated the growth of the defense industry, the expansion of dual-use technologies, and the formation of an innovation ecosystem based on the Bravel

platform. At the same time, processes of post-crisis reconstruction are unfolding in the energy, transport, industrial, and telecommunications sectors, providing a foundation for long-term growth.

Particular attention is paid to the development of digital mechanisms for reconstruction management – namely the DREAM platform, the Prozorro procurement systems, and the Diia ecosystem – which ensure transparency in resource allocation and strengthen investor trust. It is established that Ukraine's geo-economic advantages, including its strategic position between the EU and the Black Sea and its substantial reserves of critical raw materials, reinforce its role as a key supplier for Europe's green transition. Ultimately, it is concluded that the mobilization of Ukraine's investment potential is possible only through the combination of institutional stability, anti-corruption reforms, digital openness, and international cooperation, which together shape a coherent model of economic resilience during wartime and post-war recovery.

Keywords: investment potential, public-private partnership, post-war reconstruction, wartime economic adaptation, digital transformation, institutional resilience.

Постановка проблеми. В умовах затяжного воєнного протистояння та масштабних руйнувань економічної інфраструктури Україна опинилася перед викликом структурного оновлення моделі розвитку, що поєднує оборонну мобілізацію, макрофінансову стабільність і залучення інвестиційних ресурсів. Руйнування виробничих потужностей, скорочення промислового потенціалу, дестабілізація логістичних ланцюгів та зростання фіскального навантаження зумовлюють потребу у створенні нових механізмів відновлення та модернізації економіки. Водночас воєнна криза активізувала процеси цифровізації, інституційного очищення та реформування державного управління, що створює

передумови для переходу до якісно іншого етапу розвитку – етапу післявоєнної реконструкції.

Проблема полягає у визначенні стратегічних драйверів мобілізації інвестиційного потенціалу як базового ресурсу для повоєнного відновлення та інтеграції України в європейський економічний простір. Нині спостерігається глибока трансформація інвестиційного середовища, у якій поєднуються ризики воєнного стану, обмеженість фінансових інструментів і водночас зростання попиту на інноваційні рішення в енергетиці, транспорті, оборонній промисловості та цифровій інфраструктурі.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що формування ефективних механізмів інвестиційної мобілізації вимагає системної взаємодії державних інституцій, приватного капіталу та міжнародних партнерів. Пошук балансу між безпековими пріоритетами, ринковими інтересами та соціальною стійкістю стає ключовим завданням економічної політики. Саме тому необхідно проаналізувати інституційні, фінансові, технологічні та геоелектронічні чинники, які формують потенціал залучення інвестицій у процесі післякризової реконструкції України.

Об’єктивне окреслення цих чинників дозволить визначити напрями модернізації економічної системи, сформувати дієву архітектуру партнерств між державою та бізнесом і забезпечити умови для стійкого відновлення на засадах інноваційності, прозорості та інтеграції в європейську економіку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інвестиційного потенціалу України в умовах воєнних викликів і посткризової реконструкції набула особливої актуальності в сучасному науковому дискурсі. У роботі П. І. Віблого та А. А. Блавта доведено, що ключовими детермінантами інвестиційного зростання є інституційна довіра, антикорупційні механізми й посилення ролі регіональних громад у прийнятті економічних рішень. Автори наголошують, що

модернізація фінансової політики та розвиток електронного врядування створюють передумови для стабілізації інвестиційного середовища [1].

Н. С. Калашник і П. П. Березовський розглядають державно-приватне партнерство як інструмент досягнення стратегічних цілей сталого розвитку, підкреслюючи його роль у модернізації соціальної інфраструктури та підвищенні ефективності управління державними ресурсами [2]. Аналогічну позицію послідовно розвивають А. Угольков і О. Юринець, які обґрунтовують, що партнерська модель взаємодії держави й бізнесу є передумовою для інтеграції України до європейського економічного простору [3].

В. Дудченко, В. Щербаченко, В. Лебідь, В. Півень і Д. Пархоменко зосереджують увагу на адаптації європейського досвіду управління відбудовою через механізми державно-приватного партнерства. Автори доводять, що застосування європейських стандартів публічного управління дозволяє забезпечити прозорість та довіру інвесторів у процесі післявоєнної реконструкції [4].

І. Грищенко, Н. Гавриленко, Н. Красностанова, М. Капируля та О. Банчук-Петросова підкреслюють значення промислової політики у розвитку оборонно-промислового комплексу та наголошують на потребі координації між правовими та економічними інструментами державного регулювання [5]. С. Ю. Боліла й А. В. Савіцький, аналізуючи потенціал оборонної промисловості, визначають інноваційні технології як стратегічний драйвер зростання, що здатен перетворити військові потреби на основу економічного розвитку [6; 7].

Л. Вдовиченко акцентує увагу на цифровій трансформації державного управління як фундаменті формування «Цифрової України». Дослідниця розкриває взаємозв'язок між розвитком цифрових сервісів, прозорістю публічного сектору та підвищенням ефективності залучення інвестицій [8]. У схожому контексті Ч. Артем розглядає роль цифрових екосистем у стимулюванні

інноваційного розвитку, наголошуючи на значенні синергії IT-інфраструктури та наукових кластерів [9].

В. А. Макаренко аналізує трансформацію інноваційних процесів у країнах ЄС під впливом економічних криз і підкреслює важливість використання європейських підходів для побудови стійкої інноваційної моделі в Україні [10]. І. І. Синетар і О. І. Заяць досліджують чинники зростання потоків прямих іноземних інвестицій у межах європейських інтеграційних процесів, акцентуючи увагу на необхідності гармонізації українського інституційного середовища з європейськими стандартами [11].

Загалом, проаналізовані джерела демонструють комплексний підхід до вивчення інвестиційної динаміки України: від удосконалення антикорупційних та управлінських механізмів до розвитку цифрової економіки, оборонно-промислових технологій і державно-приватного партнерства як основних засобів післякризового відновлення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Результати аналізу наукових джерел свідчать про суттєвий прогрес у вивченні окремих аспектів інвестиційного розвитку України, однак більшість робіт зосереджена на галузевих або функціональних вимірах – реформуванні державно-приватного партнерства, інституційному забезпеченні відбудови, цифровізації управління чи розвитку оборонно-промислового комплексу [1–11]. Водночас інтегральна концепція стратегічної мобілізації інвестиційного потенціалу в умовах воєнної економіки та посткризової реконструкції досі залишається фрагментарною. Недостатньо досліджено системну взаємодію між антикорупційними реформами, фінансовими механізмами, цифровими платформами управління та геоекономічними перевагами держави.

До невирішених частин наукової проблеми належать:

- відсутність цілісної методологічної моделі, яка поєднувала б воєнно-економічну адаптацію з інституційними та фінансовими стимулами для інвесторів;
- недостатня концептуалізація ролі цифрових платформ (DREAM, Prozorro, «Дія») у формуванні інвестиційної довіри;
- обмеженість емпіричних оцінок впливу нових інструментів державно-приватного партнерства на залучення капіталу;
- недостатня увага до взаємозв'язку між оборонно-промисловим зростанням і розвитком технологій подвійного призначення як чинників довгострокової інвестиційної стійкості.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає у науковому обґрунтуванні системи стратегічних драйверів мобілізації інвестиційного потенціалу України в умовах воєнного протистояння та посткризової реконструкції, а також у визначенні напрямів інтеграції національної економіки в європейський та глобальний інвестиційний простір.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

1. Проаналізувати сучасний стан інституційної архітектури України, виявити роль антикорупційних і децентралізаційних реформ у формуванні довіри інвесторів.
2. Дослідити ефективність реформ державно-приватного партнерства як механізму залучення приватного капіталу у сферу відбудови.
3. Оцінити динаміку воєнно-економічної адаптації та розвиток оборонно-промислового комплексу як драйвера технологічних інновацій.
4. Визначити структурні пріоритети посткризової реконструкції та можливості диверсифікації фінансування через міжнародні інституції.
5. Розкрити значення цифрових екосистем (DREAM, Prozorro, «Дія») для забезпечення прозорості інвестиційного процесу.

6. Узагальнити геоекономічні переваги України й окреслити напрями використання критичних ресурсів для посилення інтеграції в ринки ЄС.

Наукова новизна полягає у формуванні системного підходу до інвестиційної мобілізації, який поєднує воєнно-економічну адаптацію, цифрову трансформацію, інституційне оновлення та міжнародну кооперацію як взаємопов'язані елементи стратегії відбудови України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення незалежної антикорупційної інфраструктури є ключовою умовою залучення капіталу та формування довіри до державних інститутів. Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне антикорупційне бюро, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Вищий антикорупційний суд і Агентство з управління та розшуку активів завершили інституційне становлення у 2019 році, а з березня 2024 року функціонують під керівництвом незалежно відібраних очільників [12]. Державна антикорупційна програма 2023–2025 років охоплює понад 1700 заходів, з яких до початку 2024 року реалізовано 222. Запровадження електронних декларацій, а також платформ Prozorro і Prozorro.Продажі забезпечило прозорість у сфері публічних закупівель і контролю за активами державних службовців [33; 34]. Упроваджені механізми суттєво зменшили корупційні ризики та підвищили рівень правової визначеності для інвесторів [12].

Фіскальна й адміністративна децентралізація змінила конфігурацію державного управління, посиливши фінансову автономію територіальних громад. Реформа передбачає передачу громадам 60 % податку на доходи фізичних осіб і 10 % податку на прибуток, що створює реальні можливості для інвестування в соціальну й транспортну інфраструктуру [13]. У 2014–2020 роках законодавчі зміни дали змогу утворити 1070 об'єднаних громад, які охоплюють понад 90 % території країни. Підтримка населення залишається стабільно високою: у 2022

році 76 % громадян висловилися за продовження реформи [13]. Децентралізаційна модель посилює відповідальність місцевої влади, стимулює внутрішні інвестиції та формує сталий попит на послуги.

Для полегшення доступу інвесторів до інформації створено агентство UkraineInvest, яке діє за принципом «єдиного вікна» й забезпечує аналітичний супровід інвестиційних проєктів [14; 27]. Агентство презентує стратегічні матеріали, зокрема посібник *Rebuilding Ukraine with the Private Sector*, що визначає інвестиційний профіль держави та систему стимулів для бізнесу [14]. У межах нової рамки ЄС – Ukraine Investment Framework – передбачено 9,3 млрд євро гарантій та фінансових інструментів для мобілізації близько 40 млрд євро інвестицій у відбудову України [15]. Програма орієнтована на зелені інвестиції (20 %) і підтримку стартапів та малих і середніх підприємств (15 %), а також передбачає узгодження проєктів із національними пріоритетами й інтеграцію в реформовану систему управління публічними інвестиціями. Застосування цих інструментів підвищує узгодженість державної політики, зменшує політичні ризики та відкриває доступ до ресурсів міжнародних фінансових інституцій [15; 21].

Закон № 7508, ухвалений у 2024 році, докорінно оновив правові засади державно-приватного партнерства, створивши передумови для його активного використання у сферах освіти, житлового будівництва, оборони, транспортної інфраструктури та систем меліорації [16; 2–4]. Нові положення дозволяють готувати проєкти вартістю до 5,5 млн євро без повного техніко-економічного обґрунтування, обмежившись концептуальною запискою. Закон встановлює прискорені процедури на період воєнного стану та сім років після його завершення, а також запроваджує цифрові конкурентні механізми відбору партнерів. Відбір проєктів здійснюється виключно через електронну систему торгів, що мінімізує корупційні ризики. Компанії з офшорних юрисдикцій і

держав-агресорів – росії, білорусі та Ірану – усунено від участі. Запроваджена модель державно-приватного партнерства розширює галузеві можливості, підвищує передбачуваність та формує прозоре середовище для приватного капіталу [16].

Воєнна трансформація національної економіки спричинила стрімкий розвиток оборонно-промислового комплексу [5–7; 17–18]. За 2022–2024 роки його обсяги зросли на 350 %, а інвестиції збільшилися на 900 %. Понад дві третини підприємств виникли після 2022 року, що засвідчує формування нової індустріальної екосистеми [17]. Україна посіла провідні позиції у виробництві тактичних і дальніх безпілотників, а також у розробленні систем радіоелектронної боротьби, де функціонує понад 140 виробників [18]. Платформа Brave1 об'єднує близько 1500 компаній і забезпечує їх грантовою підтримкою [17]. Національні підприємства покривають приблизно 60 % потреб Збройних сил у техніці та озброєнні; виробництво бронетехніки, артилерійських систем і боєприпасів зросло на 100–400 %. За оцінками міжнародних аналітичних центрів, державні витрати на оборону досягли 30,8 млрд доларів, а сектор забезпечує зайнятість близько 300 тисяч осіб [18; 20]. Збереження приватного характеру більшості підприємств сприяє швидкому впровадженню інновацій і співпраці із західними партнерами, зокрема у виробництві боєприпасів спільно з Rheinmetall [17]. Розвиток оборонних замовлень і технологій подвійного призначення, таких як безпілотники зі штучним інтелектом та системи РЕБ, створює потужний інвестиційний потенціал [6–7; 17–18].

У 2022–2024 роках обсяг прямих іноземних інвестицій становив 8,3 млрд доларів, або близько 1,6 % ВВП, що є недостатнім для повномасштабного відновлення [19; 29]. Основну частку становили реінвестовані прибутки – 61 %, оскільки Національний банк України обмежував репатріацію дивідендів. Водночас акціонерний капітал зріс із 0,4 до 0,9 млрд доларів, що свідчить про поступове

відновлення довіри інвесторів [19]. Географія капіталу розширилася: до традиційних центрів – Кіпру, Нідерландів і Швейцарії – додалися Австрія, США, Польща, Франція та Саудівська Аравія [11; 19]. Відбулося структурне зміщення від видобувної промисловості до сфер торгівлі, фінансових послуг і інформаційних технологій [19]. Враховуючи позитивний вплив прямих іноземних інвестицій на зростання валової доданої вартості, Україна має посилити макрофінансову стабільність і гарантії захисту прав інвесторів як передумову активізації капітальних потоків [12; 28].

Зростання попиту на зброю та інноваційні технології спричинило формування повноцінної оборонної екосистеми, що поєднує стартапи, виробничі підприємства та інвестиційні платформи [5–7; 17; 20]. Платформа Bravel, яка надає гранти та менторську підтримку, об'єднала понад 1500 компаній, що працюють у сфері оборонних і dual-use технологій [17]. Українські виробники пропонують безпілотники, артилерійські системи та електронні засоби за собівартістю, значно нижчою від західних аналогів; інтеграція оборонної промисловості України до європейських виробничих ланцюгів створює можливість для формування «доступного арсеналу» ЄС, що зменшує витрати на озброєння й водночас відкриває перспективи для іноземних інвесторів у військовій та технологічній галузях [20]. Така взаємодія забезпечує синергію між оборонним сектором і міжнародним капіталом, утворюючи новий формат воєнно-промислової інтеграції.

Посткризова реконструкція країни базується на комплексному підході до відновлення інфраструктури, енергетики та промисловості [21]. За оцінками RDNA4 (лютий 2025 року), потреби України у відбудові сягають сотень мільярдів доларів: у транспортному секторі – близько 78 млрд доларів, в енергетиці та видобувних галузях – 68 млрд, у торгівлі та промисловості – 64 млрд, а в аграрному секторі – 55 млрд доларів [21]. Приватний сектор уже забезпечив

фінансування близько половини потреб завдяки інвестиціям у розподілену енергетику, зокрема будівництво газових, сонячних і біогазових електростанцій [22]. ЄБРР та IFC профінансували злиття телекомунікаційних операторів на суму 435 млн доларів, а компанія VEON інвестує 600 млн доларів у розширення цифрової інфраструктури [22; 25]. Реалізація проєктів 2025 року потребує державних гарантій у розмірі 2,68 млрд доларів, кредитів міжнародних фінансових інституцій на 1,71 млрд і бюджетного фінансування обсягом 867 млн доларів, проте ключову роль у досягненні цілей відіграє участь приватних інвесторів [21].

Розвиток енергетичної незалежності набуває стратегічного значення внаслідок атак на енергосистему, що скоротили генеруючу потужність до третини довоєнного рівня [22]. У 2024–2025 роках ЄБРР надав кредити на суму 240 млн євро та грантову підтримку 121 млн євро для створення 350 МВт розподілених газових електростанцій [22]. Такі установки забезпечують оперативне відновлення енергопостачання та слугуватимуть балансуючими потужностями під час переходу до відновлюваної енергетики. Загальні інвестиції ЄБРР в Україну з 2022 року перевищили 7 млрд євро, з них понад 2,4 млрд спрямовано на енергетичні проєкти [22]. Розвиток децентралізованої генерації підвищує енергетичну безпеку й знижує інвестиційні ризики [22; 15].

Інтеграція України до європейських транспортних мереж відбувається через створення системи Solidarity Lanes, які забезпечують близько 80 % імпорту та половину експорту неаграрних товарів [23]. Від 2022 року цими маршрутами перевезено майже 200 млн тонн вантажів загальною вартістю понад 230 млрд євро [23]. Українські порти у 2024 році збільшили вантажообіг на 57 %, а залізничні перевезення зросли майже на 18 % [24]. План інтеграції до мережі TEN-T передбачає будівництво чотирьох транс'європейських коридорів, модернізацію автомобільних шляхів і залучення коштів з фонду Connecting Europe Facility [24]. За оцінками Світового банку, на розвиток транспортної інфраструктури необхідно

77,5 млрд доларів, з очікуваною часткою приватного фінансування близько 7 % [21]. Сучасні логістичні маршрути – Solidarity Lanes, Чорноморський коридор і сухопутні шляхи до Польщі, Словаччини та Румунії – зміцнюють транзитний потенціал України й роблять інвестиції в транспортну інфраструктуру стратегічно привабливими [23; 24].

Україна впроваджує сучасні цифрові та інституційні механізми управління відбудовою, спрямовані на забезпечення прозорості, ефективності та довіри інвесторів [25]. Платформа DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) об'єднує проекти місцевих громад і центральних органів влади, забезпечуючи повну відкритість даних [25]. Станом на середину 2025 року в системі зареєстровано понад 12 тисяч проектів загальною вартістю 1,77 трлн грн, із яких 9 % повністю профінансовано, а 18 % – частково [25]. Механізм дозволяє міжнародним партнерам безпосередньо обирати та фінансувати ініціативи, забезпечуючи швидке ухвалення рішень. Програма будівництва укриттів для шкіл обсягом 100 млн доларів, реалізована через DREAM, відібрала 228 проектів лише за кілька тижнів [25]. Платформа базується на десятирічному досвіді реформ електронного урядування, використовує методологію *UK's Five Case Model* і підтримку JASPERS, а також синхронізована з Prozorro, Prozorro.Продажі та новим модулем донорських закупівель [26; 34]. Така інтеграція формує цілісну систему фінансової підзвітності та підвищує довіру міжнародних інвесторів [25; 26].

Приватний капітал стає визначальним чинником післявоєнної реконструкції [21]. Орієнтовна потреба у фінансуванні перевищує 750 млрд доларів, із яких 250 млрд необхідно спрямувати на інфраструктурні проекти. Держава стимулює державно-приватні партнерства через спрощення процедур, розширення сфер застосування та цифровізацію торгів [2–4; 16]. Завдяки Ukraine Investment Framework, ЄБРР, ЄІБ і Світовому банку Україна отримує доступ до гарантій і

змішаного фінансування, що знижує ризики для інвесторів і стимулює довгострокові вкладення [15; 21]. Політична стабільність, верховенство права та ефективність інституцій залишаються критично важливими умовами реалізації масштабних проєктів відбудови [12; 28].

Україна має значний потенціал у сфері критичних сировинних матеріалів – титану, заліза, марганцю, графіту та літію [35]. За оцінками експертів, запаси літію й графіту можуть забезпечити виробництво близько 20 мільйонів батарей для електромобілів, що становить понад 1000 ГВт·год накопичувальної здатності [35]. Стратегічне партнерство між Україною та Європейським Союзом у сфері критичних ресурсів, започатковане у 2021 році, формує основу для залучення інвестицій у видобуток, переробку та підтримку енергетичного переходу Європи [35; 15]. Після перемоги Україна здатна стати ключовим постачальником металів для зеленої трансформації ЄС, що робить цей сектор особливо привабливим для портфельних і прямих інвестицій [15; 28].

Геополітичне розташування держави визначає її як стратегічний транспортний вузол між ЄС і Чорним морем [23; 24]. Інтеграція до мережі TEN-T та розширення Solidarity Lanes підтримують 70–80 % товарообігу країни, а обсяги перевезень із 2022 року перевищили 190 млн тонн продукції загальною вартістю понад 230 млрд євро [23]. Ці коридори разом із Чорноморським маршрутом формують нову інфраструктурну архітектуру торгівлі, зменшують ризики блокади й посилюють транзитний потенціал держави [23; 24]. Розвиток логістичних шляхів, портів і складів створює базу для інвестицій у транспортну інфраструктуру європейського стандарту, перетворюючи Україну на ключовий елемент економічної безпеки Європи [24].

Внутрішній ринок України все ще відчуває наслідки війни, що впливає на динаміку прямих іноземних інвестицій [19; 29]. У 2024 році їхній обсяг становив 3,33 млрд доларів, що на чверть менше, ніж роком раніше. Близько 72 % припливу

сформували реінвестовані прибутки, оскільки інвестори з обережністю реагують на воєнні ризики та валютні обмеження [19; 29]. Основними напрямками залишаються банківський сектор, торгівля та інформаційні технології, тоді як експортно орієнтовані галузі – аграрна, металева й переробна – потребують модернізації, створюючи потенціал для подальших портфельних інвестицій [11; 19]. Гармонізація українського законодавства з нормами ЄС і участь у програмах UIF, European Raw Materials Alliance та Європейському фонді гарантій розширюють доступ до європейських фінансових ринків, формуючи підґрунтя для активізації портфельного капіталу [15; 19; 28].

Інноваційний сектор стає одним із головних драйверів економічної стійкості [30–32]. Українська стартап-екосистема оцінюється у понад 23 млрд євро та налічує близько 2600 стартапів, посідаючи друге місце в Центральній і Східній Європі [30]. Попри втрату частини дослідної інфраструктури й міграцію науковців, країна зберігає високий рівень технологічної активності: понад 45 % ІТ-компаній працюють на міжнародних ринках, а обсяг грантового фінансування у 2024 році перевищив 50 млн доларів [30; 31]. Провідні напрями розвитку охоплюють *GovTech*, *defence tech*, кібербезпеку, біотехнології та зелену енергетику [30]. Режим Diia.City об'єднує понад 1600 резидентів і створює пільгове податкове середовище для високотехнологічного бізнесу [32]. Платформа Bravel підтримує проекти у сфері дронів і технологій подвійного призначення, сприяючи інтеграції цивільного й оборонного виробництва [17].

Міністерство цифрової трансформації сформувало єдину екосистему електронних сервісів, у межах якої застосунок «Дія» надає понад 60 послуг у мобільному форматі та понад 130 на вебпорталі [32]. У 2024 році кількість користувачів перевищила 21 мільйон, а цифрові документи набули повної юридичної сили. Під час війни «Дія» стала інструментом соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб і платформою цифрової ідентифікації. Водночас

політика цифрової інклюзії залишається актуальною через обмежений доступ частини старшого населення до інтернету [32].

Система Prozorro забезпечує відкритість і конкурентність державних закупівель: понад три чверті їхньої вартості у 2024 році реалізовано через відкриті тендери [26; 33]. Електронний каталог демонструє 84 % успішних угод, а модуль донорських закупівель дає змогу міжнародним партнерам проводити тендери за власними правилами з публічним відображенням результатів [26]. Платформа Prozorro.Продажі забезпечила надходження до бюджетів усіх рівнів понад 3,5 млрд доларів, а середній рівень конкуренції під час торгів перевищив двох учасників [34]. Такі цифрові системи мінімізують корупційні ризики, підвищують ефективність використання ресурсів і формують прозору бізнес-екосистему [33–34].

Платформа DREAM виконує функцію центрального інструмента управління проектами реконструкції [25]. У системі зареєстровано понад 12 тисяч ініціатив, які охоплюють 87 % громад і 18 міністерств. Завдяки інтеграції з Prozorro, «Дією» та державною казначейською системою DREAM забезпечує комплексний моніторинг відбору й реалізації проєктів, що підвищує прозорість бюджетного процесу [25; 26]. Поєднання цифрової відкритості з реформованими механізмами державно-приватного партнерства формує нову архітектуру інвестиційної довіри й зміцнює позиції України як простору для інноваційного капіталу [2–4; 15; 25–26].

Синтетичне поєднання окреслених блоків відображає архітектуру української стратегії відновлення – від інституційного очищення та воєнно-промислової мобілізації до інноваційної економіки, що ґрунтується на цифровій прозорості та партнерстві з міжнародними донорами. Кожен із напрямів діє у взаємозв'язку з іншими, формуючи цілісну модель інвестиційного розвитку, у якій воєнна витривалість перетворюється на економічну спроможність (табл. 1).

Таблиця 1.

Системні драйвери мобілізації інвестиційного потенціалу України

Блок системних чинників	Зміст і ключові результати	Інституційні та політичні орієнтири
Інституційне зміцнення	Формування незалежної антикорупційної архітектури (НАЗК, НАБУ, САП, ВАКС, АРМА); запуск електронних декларацій, Prozorro і Prozorro.Продажі; завершення етапу фіскальної децентралізації. Новий закон про державно-приватне партнерство спростив процедури та запровадив цифрові торги.	Довіра інвесторів; локальна відповідальність громад; стабільність договірних механізмів.
Воєнно-економічна адаптація	Розвиток оборонно-промислового комплексу; зростання виробництва дронів, боєприпасів і технологій подвійного призначення; платформа Brave1 як інноваційний кластер.	Зміцнення оборонного потенціалу; інтеграція приватного капіталу в сектор безпеки; партнерство з ЄС і НАТО.
Посткризова реконструкція	Комплексні програми відновлення інфраструктури, енергетики, житла й транспорту; розвиток розподіленої генерації та логістичних коридорів Solidarity Lanes і TEN-T.	Синергія державних гарантій, міжнародного фінансування та приватних інвестицій; енергетична й транспортна інтеграція з ЄС.
Геоелектронічні та ресурсні переваги	Потужна ресурсна база (літій, графіт, титан, марганець); стратегічне розташування між ЄС і Чорним морем; формування ролі України як постачальника критичних матеріалів.	Зменшення залежності ЄС від третіх країн; залучення портфельного капіталу; участь у програмах UIF і Raw Materials Alliance.
Інноваційний капітал і цифрові платформи	Розвиток стартап-екосистеми, ІТ-кластерів і military tech; функціонування Diia.City, Prozorro, Prozorro.Продажі, DREAM.	Цифрова прозорість; інклюзивна участь громадян; підвищення технологічної конкурентоспроможності.

Розроблено автором

Для розблокування інвестиційного потенціалу потрібне поєднання структурних реформ, антикорупційних дій, гарантій безпеки та прозорості, а також глобальної кооперації. Україна вже створює інноваційні інструменти та правові рамки, але подальший прогрес залежить від перемоги у війні, сталого миру та продовження реформ. Тільки таким чином країна зможе трансформувати воєнні виклики у можливості для розвитку та інтеграції до глобальної економіки.

Україна поступово формує системну архітектоніку залучення капіталу – з прозорими інституціями, цифровими сервісами та відкритим ринковим середовищем. Баланс між реформами, інноваціями й безпекою стає базою для переходу від моделі виживання до моделі зростання, що інтегрує державу в європейський економічний простір і перетворює післявоєнне відновлення на драйвер сталого розвитку.

Висновки. Розгортання масштабних реформ і трансформаційних процесів в умовах війни засвідчує, що Україна формує унікальну модель стійкого розвитку, де безпекові, економічні та інституційні чинники поєднуються у взаємодоповнювану систему стратегічних драйверів мобілізації інвестиційного потенціалу. Ключові результати аналізу дозволяють сформулювати такі узагальнення:

1. Інституційна модернізація створила основу для підвищення довіри до держави: завершено формування антикорупційної інфраструктури, поглиблено децентралізацію, розширено функціонування систем Prozorro, Prozorro.Продажі та DREAM. Це забезпечує прозорість управління ресурсами й закладає підвалини для системної інтеграції міжнародних інвестиційних потоків.

2. Реформа державно-приватного партнерства відкрила нові можливості для співпраці держави та бізнесу в секторах освіти, інфраструктури, оборони й житлового будівництва. Цифровізація конкурсних процедур і заборона участі компаній з ризикових юрисдикцій підвищують передбачуваність та знижують корупційні ризики.

3. Воєнно-економічна адаптація трансформувала оборонно-промисловий комплекс у потужний драйвер економічного зростання. Збільшення обсягів виробництва дронів, систем РЕБ та боєприпасів, а також активна участь приватного сектору формують внутрішній ринок технологічних інновацій і сприяють залученню іноземного капіталу.

4. Посткризова реконструкція базується на синергії державних, приватних і міжнародних ресурсів. Інвестиційні рамки ЄС (UIF), кредити ЄБРР та ЄІБ, а також програми Світового банку забезпечують стабільне фінансування відновлення, водночас стимулюючи розвиток енергетичної незалежності, транспортних коридорів та інфраструктурної інтеграції до TEN-T.

5. Геоелекономічні переваги України – стратегічне розташування, транзитний потенціал і наявність критичних ресурсів – посилюють її роль як ключового постачальника сировини для зеленої трансформації ЄС і роблять українську економіку важливим елементом європейської безпеки.

6. Інноваційно-цифровий вимір розвитку є визначальним у формуванні конкурентоспроможності. Стартап-екосистема, режим Diia.City, цифрові сервіси «Дія» та системи відкритих закупівель створюють сприятливе середовище для технологічного бізнесу та сприяють інтеграції до європейського цифрового простору.

У підсумку, стратегічні драйвери мобілізації інвестиційного потенціалу України ґрунтуються на поєднанні інституційної стійкості, воєнно-економічної інноваційності, міжнародного партнерства та цифрової прозорості. Саме ці складові визначатимуть темпи переходу від воєнної економіки до моделі сталого зростання та інтегрованого розвитку, орієнтованого на європейські стандарти й глобальну інвестиційну довіру.

Список використаних джерел

1. Віблій П. І., Блават А. А. Інвестиційний потенціал України в умовах війни. Галицький економічний вісник. 2023. Т. 82, № 3. С. 80–89. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/42534/2/GEJ_2023v82n3_Viblyi_P-Investment_potential_of_Ukraine_80-89.pdf

2. Калашник Н. С., Березовський П. П. Державно-приватне партнерство як стратегія виконання Україною порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року (на прикладі галузі охорони здоров'я). Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2023. № 5. С. 30–35. URL: <https://www.chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/download/475/428>

3. Угольков А., Юринець О. Роль державно-приватного партнерства на шляху України в ЄС. Collection of Scientific Papers “ΛΟΓΟΣ” (Cambridge, UK). 2025. С. 32–38. URL: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/download/2945/2989>

4. Дудченко В. Ю., Щербаченко В. О., Лебідь В. М., Півень В. С., Пархоменко Д. В. Управління післявоєнною відбудовою України на основі державно-приватного партнерства: європейський досвід. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2025. Вип. 24. С. 78–92. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/download/657/624>

5. Грищенко І., Гавриленко Н., Красностанова Н., Капируля М., Банчук-Петросова О. Роль промислової політики в розвитку оборонно-промислового комплексу держави: міжнародно-правове та економічне регулювання. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. 2024. Т. 5, № 58. С. 290–302. URL: <https://fkд.net.ua/index.php/fkd/article/download/4483/4206>

6. Савіцький А. В. Концептуальні основи розвитку потенціалу підприємств оборонно-промислового комплексу в економічному зростанні України. Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (Економічні науки). 2023. Т. 1, № 47. URL: <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/download/535/507>

7. Боліла С. Ю. Розвиток оборонно-промислового комплексу на підставі інноваційних технологій як драйвер економіки України в умовах війни та повоєнного відновлення. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2024.

Вип. 22. С. 22–33. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/download/570/537>

8. Вдовиченко Л. Цифрова Україна: стан та перспективи розвитку. У: Sustainable Development and Digital Innovation. 2024. С. 206. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fmvps/kaf_svit_gos_mij_eko_vidnosin/mijnarodni_proekti/-Sustainable_development_and_digital_innovation_compressed.pdf#page=206

9. Артем Ч. Роль цифрових екосистем в інноваційно-технологічній розбудові економіки України. 2024. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstreams/6a1eadc3-048c-4b22-8670-d01d38fa562d/download>

10. Макаренко В. А. Оцінювання впливу економічних криз на трансформацію інноваційного розвитку країн ЄС. 2025. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/32fefef2-78de-4e84-965e-4b308d5864d7/download>

11. Синетар І. І., Заяць О. І. Чинники та інструменти зростання потоків прямих іноземних інвестицій між економіками країн-членів ЄС. Підприємництво та інновації. 2024. № 32. С. 233–238. URL: <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/download/696/677>

12. U.S. Department of State. Investment Climate Statements: Ukraine. 2024. URL: <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/ukraine>

13. VoxUkraine. White Book of Reforms 2025. Chapter 2: Decentralization. 2025. URL: <https://voxukraine.org/en/white-book-of-reforms-2025-chapter-2-decentralization>

14. UkraineInvest. Guide: Rebuilding Ukraine with the Private Sector. 2024. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/en/guide/>

15. European Commission. Ukraine Investment Framework – Enlargement and Eastern Neighbourhood. 2025. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/european-neighbourhood-policy/countries-region/ukraine/ukraine-investment-framework_en
16. Kinstellar. Public-Private Partnership Reform in Ukraine. 2025. URL: <https://www.kinstellar.com/news-and-insights/detail/3677/public-private-partnership-reform-in-ukraine>
17. The Jamestown Foundation. Russia's War Transforms Ukraine into a World-Leading Military Producer. 2025. URL: <https://jamestown.org/program/russias-war-transforms-ukraine-into-a-world-leading-military-producer/>
18. SIPRI. The Transformation of Ukraine's Arms Industry amid War with Russia. 2025. URL: <https://www.sipri.org/commentary/topical-backgrounder/2025/transformation-ukraines-arms-industry-amid-war-russia>
19. VoxUkraine. FDI Development during the War: Dynamics, Structure, and Drivers. 2025. URL: <https://voxukraine.org/en/fdi-development-during-the-war-dynamics-structure-and-drivers>
20. Bruegel. Ukraine: European Democracy's Affordable Arsenal. 2025. URL: <https://www.bruegel.org/policy-brief/ukraine-european-democracys-affordable-arsenal>
21. World Bank. Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment 2025. 2025. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstreams/c178c51a-47ea-47c0-a424-e6b38c700dce/download>
22. EU NEIGHBOURS East. EBRD Supports Decentralisation of Ukraine Power Generation. 2025. URL: <https://euneighbourseast.eu/news/latest-news/ebrd-supports-decentralisation-of-ukraine-power-generation/>
23. European Commission. Solidarity Lanes: Latest Figures – August 2025. 2025. URL: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/solidarity-lanes-latest-figures-august-2025-2025-09-24_en

24. ISPI. Rebuilding Connections: Ukraine's Transport Infrastructure and the Road to EU Integration. 2025. URL: <https://www.ispionline.it/en/publication/rebuilding-connections-ukraines-transport-infrastructure-and-the-road-to-eu-integration-210910>

25. Open Contracting Partnership. DREAM: While Fighting for Its Future, Ukraine Invented a Better Way to Make Investments That Benefit People and the Planet. 2025. URL: <https://www.open-contracting.org/2025/07/10/dream-while-fighting-for-its-future-ukraine-invented-a-better-way-to-make-investments-that-benefit-people-and-the-planet/>

26. VoxUkraine. New in Prozorro: Procurement for Donor-Funded Projects. 2025. URL: <https://voxukraine.org/en/new-in-prozorro-procurement-for-donor-funded-projects>

27. UkraineInvest. Guide: Investment Potential of Public-Private Partnerships. 2024. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/en/analytics-research/guide-investment-potential-of-public-private-partnerships/>

28. Tony Blair Institute for Global Change. The Benefits and Opportunities of Ukraine's EU Accession. 2025. URL: <https://institute.global/insights/geopolitics-and-security/the-benefits-and-opportunities-of-ukraines-eu-accession>

29. Ukrainian Business News. Last Year, Foreign Investment in Ukraine Decreased by 25%, Despite the Government's Expectation of a 20% Increase. 2025. URL: <https://ubn.news/last-year-foreign-investment-in-ukraine-decreased-by-25-despite-the-governments-expectation-of-a-20-increase/>

30. EU4Innovation East. Ukraine. 2025. URL: <https://eu4innovationeast.eu/ukraine/>

31. Digital State of Ukraine. Ukraine's Startup Ecosystem Spotlited by Tech.eu: 10 Companies to Watch in 2025. 2025. URL: <https://digitalstate.gov.ua/news/tech/techeu-pro-ukrayinu-10-tekhnohichnykh-kompaniy-iaki-formuiut-innovatsiyne-maybutnye>

32. VoxUkraine. State Digital Transformation in Ukraine: 2019–2024 Review. 2024. URL: <https://voxukraine.org/en/state-digital-transformation-in-ukraine-2019-2024-review>

33. Transparency International Ukraine. Public Procurement Without the Hype: Key Industry Changes Over the Past Year. 2025. URL: <https://ti-ukraine.org/en/news/public-procurement-without-the-hype-key-industry-changes-over-the-past-year/>

34. Wikipedia. Prozorro.Sale. 2025. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Prozorro.Sale>